

Til Månen med ballon

AF STINE DAUGAARD / FOTO MADS KRISTENSEN

Kappadokiens landskab finder man ikke tilsvarende mange steder på jorden. Den allerbedste måde at få overblikket over de finurlige klippeformationer er med luftballon.

Solen er så småt ved at finde vej op over horisonten, men der er hård kamp om opmærksomheden. For ud over den glødende kugle er utallige kulørte kupler også ved at hæve sig. Grønne. Blå. Stribede. Og et par stykker, der prydes af det tyrkiske flag.

Vi befinder os i Kappadokien på den Anatolske Højslette i Tyrkiet og venter spændt på, at den imponerende luftballon bliver fyldt med så meget varm luft, at stofposen ikke alene er i stand til at hæve sig fra jorden, men også bære den store kurv og de syv mennesker, som skal ombord denne morgen.

Det virker nærmest naturstridigt, at varm luft kan have så mange kræfter, så derfor er jeg meget spændt på at lette og forventer nok, at kurven lige skal bumpe hen over jorden et par gange, inden vi kommer i luften. Vi letter trods alt fra en temmelig kuperet mark. Men knap er vi alle – seks passagerer og vores franske ballonskipper Vincent Dupuis - kommet ombord, før hjælperne stille og roligt giver slip, og kurven roligt svæver af sted. Ikke ét hop eller bump, før der pludselig er god afstand til jorden under os.

Formet af lava og aske

Inden længe er forundringen over at svæve over jorden afløst af dyb fascination over det landskab, der breder sig under os. Bløde buer, stejle skrænter og forunderlige formationer udgør til sammen et klippelandskab, som ligner, at det hører til et sted i rummet frem for på denne jord.

Årsagen til landskabets specielle udseende skal man adskillige millioner år tilbage i tiden for at finde. De tre vulkaner Erciyes, Hasandag og Güllüdag har spillet en væsentlig rolle i og med, at de har

væltet store mængder lava og aske ud over området ad flere områder. Noget af det er hårdt og massivt, mens andet er porøst og lader sig nemt forme og flytte af vind og vejr. Flere steder aftegner lagene sig tydeligt i rød, gul og hvid som lagene i en lagkage.

Men vejr og vind har ikke været alene om at udforme landskabet, hvis lodrette falloslignende mastodonter især vækker opsigt. Også mennesket har spillet en betydelig rolle.

For størstedelen af klipperne består af de bløde klippearter tuf- og sandsten, så i stedet for at skære mursten og andre byggematerialer ud af klipperne, har man valgt at grave huler direkte ind i klipperne og ned i den bløde undergrund, som viser sig at huse hele byer, som strækker sig over flere kvadratkilometer.

Dem kan vi dog ikke se fra luften, men til gengæld får vi et glimrende indblik i, hvor kreativt mennesket har været i sin jagt på at få tag over hovedet. Selv på de mest tilsyneladende uvejsomme steder, hvor ballonen virker som det mest

De bløde klipper har huset lokalbefolkningen gennem utallige år, og nogle bor stadig i klippehulerne.

Med imponerende nøjagtighed flyver de store balloner helt tæt på de fascinerende klippeformationer.

oplagte transportmiddel, byder klipperne på huller og indhak, som vidner om, at de tidligere har huset noget af områdets befolkning.

”Størstedelen af klipperne er hullede som en schweizerost. Udefra ser det måske ikke ud af så meget – kun et enkelt hul eller to, men inde bag ved kan der nemt være huler i flere etager,” forklarer vores ballonskipper Vincent Dupuis, som undervejs på turen gør en ihærdig indsats for at pege forskellige huler og klippetyper ud og i det hele taget sætte os nærmere ind i områdets historie og særegenhed. Når han altså ikke er optaget af at berette om sin begejstring for at flyve ballon. En begejstring, som i 1988 førte ham til Kapadokien som den første ballonkaptajn. I dag er han langt fra alene. I alt findes der omkring 100 luftballoner i området, som tager turister med på guidede ture over det specielle landskab.

Forunderlig ro

Ud over Vincents fortællinger er der overraskende stille i ballonen. Kun når brænderen sender en portion flammer op for at holde luften varm, lyder der en hæss,

blæsen. Og på trods af, at der er utallige balloner på himlen, hører vi kun de allernærmeste. Ellers er vi ganske overlødt til naturens egne lyde.

At Vincent Dupuis er tidligere dobbelt verdensmester i præcisionsflyvning får vi flere smagsprøver på undervejs, når han med nærmest legende lethed lader ballonen flyve helt tæt på de fascinerende klippeformationer, dykker ned i smalle, dybe dale og siden svæver op i 500 meters højde for at give os det store overblik. Og ikke mindst, da det efter godt halvdelen time i luften atter bliver tid til at vende tilbage til jorden, og han overraskende nemt sætter kurven præcis ned på den trailer, der holder og venter på at fragte ballonen tilbage til udgangspunktet.

Imponerende hulekirker

Selvom det mærkværdige måneagtige landskab er fascinerende at opleve fra luften, bør man også komme helt tæt på i jordhøjde.

Et godt sted at begynde er på Göreme Open Air Museum. Det tidligere klosterområde er optaget på UNESCOs verden-

sarvlister og giver et indblik i, hvordan livet tidligere blev levet i klippehulerne. Hulerne er skabt af ortodokskristne munke for over tusind år siden og byder blandt andet på flere kirker, som er smukt udsmykket med farverige fresker.

En tur i luftballon er et must i Kappadokien, hvis måneagtige landskab bedst ses fra luften.

Kappadokien er især kendt for sin imponerende natur, men der er også mulighed for at købe et bredt udvalg af souvenirs med hjem.

FAKTA

REJSEN DERTIL: Turkish Airlines flyver til Kappadokien via Istanbul. Nærmeste lufthavn er Nevseri eller Kayseri.

VALUTA: Tyrkiske Lira

VACCINATIONER:
Difteri, Tetanus og Hepatitis A

OVERNATNING: Der findes et væld af overnatningsmuligheder i området. Fra små enkle guesthouses til mere internationale femstjernede hoteller, som Dinler Hotel i Ürgüp, hvor vi boede. (<http://urgup.dinler.com/>) Skal klippeoplevelsen være komplet, er det også muligt at indlogere sig på hoteller, hvor man bor inde i klippehulerne.

Bedste tidspunkt at rejse på: Man kan rejse til Kappadokien hele året. Dog er der koldt om vinteren og ligger sne. Sommeren er varm, men sjældent over 30-35 grader. Bedste tidspunkter er april-maj og september.

REJSEN RUNDT: Flere selskaber arrangerer guidede ture rundt i området. Alternativt kan man leje bil eller hyre en taxa med chauffør til at køre rundt mellem attraktionerne.

FLYV BALLON: Vi fløj med Royal Balloon – www.royalballoon.com.

møg blev brugt som gødning på markerne. Desuden blev duerne brugt som brevduer, æggeblommerne fra deres æg var en væsentlig bestanddel i malingen til fresker i hulekirkerne og i krigstid fungerede de bevingede væsener desuden som et supplement til den sparsomme kost.

Underjordiske by i otte etager

For at få det fulde indtryk af, hvor stor betydning de bløde klipper har haft for befolkningen i området gennem tiden, er det også værd at tage en tur ned under jordens overflade og besøge en af områdets underjordiske byer. Vi besøger Kaymakli Underground Caves City, som åbnede for besøgende i 1964 og fik plads på UNESCOs verdensarvliste i 1985.

Det første spadestik til det imponerende underjordiske hulelandskab blev taget allerede i det 1. århundrede efter Kristus og siden er det blevet udbygget mere og mere i takt med, at den ovenliggende landsby voksede. Man levede nemlig ikke i de underjordiske huler, men brugte dem til at skjule sig i, når fjender angreb.

Arkæologer vurderer i dag, at det har taget omkring 500 år at grave ud til de godt 2000 huler, der spreder sig over et underjordisk areal på i alt 2,5 km² fordelt på ikke mindre end otte etager. Et imponerende stykke ingeniørarbejde ikke mindst taget i betragtning af, hvilke begrænsede redskaber man havde til rådighed dengang. I dag er det muligt at besøge cirka 10 procent af hulerne og komme ned til 4. etage, hvilket svarer til knap 20 meter under jordoverfladen. Flere af gangene er snævre og smalle, men det er dybt interessant at bevæge sig rundt i hulerne og opleve det enorme stykke arbejde, der er lavet. Man byggede blandt andet stalde på de øverste etager, så dyrene også kunne blive bragt i sikkerhed, og i de dybestliggende etager gravede man brønde direkte ned til grundvandsspejlet. De smalle skakter blev også brugt som fælder, hvis fjenderne fandt på at vove sig ned under jorden. For her kunne de risikere en voldsom død, når de underjordiske beboere tog imod dem med kogende olie, der blev hældt ud fra hemmelige huler. Det antages, at der gemmer sig op til 300 underjordiske byer i Kappadokien, og man har fundet tunneller på op til ti kilometer, som forbinder nogle af byerne.

Det kan anbefales enten at have en lokal guide med eller leje en audioguide på stedet for at komme lidt tættere på, hvordan livet tidligere blev levet i hulerne. På den måde lærer man blandt andet, hvilke huller i jorden, der blev brugt til at lave vin, hvilke huller der blev brugt til ovn, og hvilke der fungerede som holdere for de amforæer, maden blev opbevaret i. Noget, der kan være svært umiddelbart at

gennemskue, og som er med til at føje en spændende og interessant dimension til omkring, hvordan hverdagslivet på stedet var da hulerne var beboede.

Når man bevæger sig rundt mellem Kappadokiens mange klippehuler bør man også lægge mærke til de utallige små huller, der oprindeligt blev hugget ud til at huse duer. Historisk var duen nemlig et særdeles vigtigt dyr i området, fordi deres